

**Концепция за актуализация на Стратегията за продължаване на съдебната реформа
(предложения за промени, свързани с управлението на съдебната власт, отговорен и
отчетен ВСС, отговорни административни ръководители, предвидима
дисциплинарна политика)**

Подкрепена от:

Български адвокати за правата на човека

Български институт за правни инициативи

Български хелзинкски комитет

Програма достъп до информация

РискМонитор

Сдружение „Програма за развитие на съдебната система“

Съюз на съдиите в България

Център за изследване на демокрацията

Център на НПО в Разград

Развитие на институциите на съдебната власт

I. Повишаване и утвърждаване на ефективността, отговорността и отчетността на Висшия съдебен съвет (ВСС)

През последните няколко години независимостта на магистратите беше поставяна под съмнение и този факт е констатиран и в доклада на ЕК от януари 2014 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка. В голяма степен това се дължи на нерегламентирано политическо влияние върху управлението на съдебната власт. Препоръка към България в този смисъл беше разписана и в Доклада на ЕК за борба с корупцията от февруари 2014 г.¹ Съдебната независимост уредена в Конституцията на РБ трябва да бъде гарантирана чрез ефективно администриране на съдебната власт. Към настоящия момент, начинът на конституиране и избор и статутът на Висшия съдебен съвет (ВСС) не позволяват висшият кадрови орган на съдебната система да изпълнява тази основна роля.

Актуалното развитие на проблемите при администрирането на съдебната система налагат предприемане на обмислени и неотложни промени в Закона за съдебната власт (ЗСВ), които да доведат до промяна на модела за **конституиране, състава и функциите на Висшия съдебен съвет.**

---

¹ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_en.pdf

1. Статутът на ВСС като постоянно действащ орган

Наложителна е преоценка на начина на функциониране на ВСС във връзка с това дали да е постоянно действащ орган, каквато е ситуацията в момента или да се премине към трети модел – ВСС, който заседава на сесии, с помощни консултативни органи към него – постоянни комисии с участие на магистрати.

Нормативното разрешаване на този въпрос има една единствена легитимна цел – да създава гаранции, че кандидати с принципна мотивация ще поискат да станат членове на ВСС.

Постояннодействащият статут на ВСС, който е свързан с откъсване от основната функция на съдиите, прокурорите и другите членове, излъчени от Народното събрание, се оказва непривлекателна професионална перспектива пред повечето съдии, прокурори и представители на други юридически професии, които се ползват с професионален авторитет и безупречна репутация в юридическата общност. Те не желаят за продължителния мандат на ВСС да преустановят основните си трудови функции и се опасяват, че ще се дисквалифицират. Това беше една от причините в настоящия първи постоянно действащ ВСС да бъдат номинирани и избрани магистрати на пенсионна възраст или такива, които не са изявени професионалисти.

Поради това и част от членовете на предишния ВСС, излъчени от съдийската квота, останаха изолирани и впоследствие подадоха оставките си поради невъзможност да направят работата на ВСС по-ефективна и прозрачна. Не по-различна е ситуацията в настоящия ВСС.

Характерът на ВСС като постоянно действащ орган допълнително задълбочи възможностите за задкулисно лобиране, защото членовете му се откъсват от съдебната работа, загубват автентичните връзки на равнопоставеност със съдийската и прокурорската общност и със съдебната практика.

Аргументи за евентуална промяна на статута на ВСС в колективен орган, заседаващ на сесии са необходимостта членовете на ВСС да не се откъсват от основната си трудова функция и от избората ги за свои представители професионална общност, както и мотивиране за участие в работата на ВСС на добрите професионалисти – съдии, прокурори и представители на другите юридически професии. Такава промяна би способствала и за преодоляване на бюрократизирането на органа и неговото откъсване от реалните проблеми на системата, каквито явления наблюдаваме в момента. Опасенията, че така ще се отслаби професионалният капацитет на органа, ефективно биха могли да се преодоляват чрез въвеждане на постоянни комисии по основните направления на дейността на ВСС.

2. ВСС да се състои от колегия на съда и колегия на прокуратурата и следствието. Колегиите да определят състава и организацията на работа на съдебната власт и да осъществяват управление на дейността ѝ, без да се засяга независимостта на нейните органи, като всяка от тях осъществява самостоятелно функциите по чл. 130, ал. 6, т. 1-2 от ЗСВ.

Председателите на ВКС и ВАС участват по право в колегията на съда, а главният прокурор - в колегията на прокуратурата и следствието.

Съществен инструмент за гарантиране на независимостта на съдебната власт и ефективното ѝ управление е създаване на гаранции, че въпросите за статуса на съдии и

прокурори ще се решават по самостоятелен начин. Това се налага от спецификите на магистратските длъжности и най-вече от необходимостта да се гарантира независимостта на съда според стандартите на чл. 6 ЕКПЧ, тъй като прокуратурата се установява като страна по обвинението в съдебната фаза на наказателния процес. Наред с това, различната роля на съда и прокуратурата, различията в устройството и функционирането им (напр. йерархичната структура на прокуратурата), налагат различен подход при администрирането им.

Това предложение съответства на следните препоръки и становища на авторитетни европейски институции и на мнения на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) № 10 и № 12. Във всички тях се съдържат принципни аргументи, че независимостта на съда предполага отделно уреждане на въпросите за статута и управлението на съдии и прокурори. В това отношение особено важно е Мнение № 12 на КСЕС:

- В становище № 515/2009 на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) се констатира, че системата за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на парламента все още поражда риск от политизация и следва да бъде преразгледана, както и че обединяването на правомощия на съдии, прокурори и следователи в един съдебен съвет (като правомощия за назначаване и наказание) е проблематично и следва да се преразгледа.

- Идентична е констатацията и в последната **резолюция № 1730 (2010) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа**. В т. 7.2.2. се изисква създаване на гаранции, че съдиите, прокурорите и следователите не се намесват в техните съответни дейности в системата на Висшия съдебен съвет.

- Препоръка Rec(2000)19 на Съвета на министрите по въпроса за ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие категорично изтъква връзките между съдиите и прокурорите, като същевременно подчертава основните принципи, които са решаваща гаранция, че тези връзки ще допринесат за правилното изпълняване на функциите на съдиите и прокурорите. **По-специално се подчертава задължението на държавата да “вземе подходящи мерки, които да гарантират, че законовият статут, компетентността и ролята на прокурорите в процедурата са установени от закона и по начин, който не допуска възникването на основателни законови съмнения за независимостта и безпристрастието на съдиите”.**

- Мнение № 10 (2007) на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС/ССЈЕ)

Някои съвети на съдебната власт отговарят за гарантиране на независимостта на съдиите, но отговарят също така и за прокурорите.

В съответствие със своята основна мисия ССЈЕ избра да постави акцента върху ролята на съветите на съдебната власт по отношение на съдиите. Това не пречи това Становище да бъде прилагано, доколкото то се отнася за съдиите, и до онези съвети, които са общи за съдиите и за прокурорите.

Когато съставът на Съвета на съдебната власт е смесен (съдии и други), ССЈЕ счита, че за да се предотврати всякакво манипулиране или неправомерен натиск, съдиите, избрани от техните колеги, трябва да съставляват голямо болшинство от членовете.

ССЈЕ счита, че, когато съставът на Съвета на съдебната власт е смесен, някои от неговите задачи могат да бъдат оставени за решаване от Съвета на съдебната власт, заседаващ в състав от всички съдии – **това е аргумент за необходимостта определени въпроси да се решават от колегиите, а не от целия състав на съвета.**

Трябва да се знае и да се вземе предвид фактът, че може да се получи конфликт между различните функции на Съвета на съдебната власт, както например между назначаването и обучението на съдиите или между въпросите на обучението и дисциплината, както и между обучението и атестирането на съдиите. **Един от начините за избягване на такива конфликти е разпределянето на различните задачи между различните части на Съвета на съдебната власт – също аргумент за посоченото в предходния абзац.**

- **Мнение № 12 (2009) на Консултативния съвет на европейските съдии (КЕС/ССЈЕ) и Мнение № 4 (2009) на Консултативния съвет на европейските прокурори (КЕСП/ССРЕ) на вниманието на Комитета на министрите към Съвета на Европа за отношенията между съдиите и прокурорите.**

Гарантирането на разделение на функциите е основно условие за безпристрастност на съдиите по отношение на страните в съдебното производство.

Безпристрастността, както се посочва в Мнение № 1 на КЕС по стандартите за независимост на съдебната власт и несменяемостта на съдиите (2001), заема първо място сред институционалните гаранции, които определят позицията на съдията. Освен това тя предполага, че прокуратурата е натоварена с отговорността за събиране на доказателствата и повдигане на обвинението, което представлява една от първите процедурни гаранции за достигането до крайното решение.

Следователно във всяка система ролята на съдията е различна от тази на прокурора. При все това техните функции си остават допълващи се. **Връзката между съдията и прокурора не е йерархична.**

Независимостта на прокуратурата представлява важно следствие от независимостта на съдебната система. Ролята на прокурора при утвърждаването и защитата на човешките права, както на заподозрените и обвиняемите, така и на пострадалите, се изпълнява най-добре, когато прокурорът е независим от изпълнителната и законодателната власти при вземането на решения, **и когато правилно се съблюдава различието в ролята на съдиите и прокурорите.** В една демократична правова държава политиката на прокуратурата се основава единствено на закона.

Съдиите и прокурорите следва да са независими едни от други и да се ползват с ефективна независимост при изпълнение на функциите си. Те изпълняват различни задължения както в съдебната система, така и в обществото като цяло. **Оттук и съществуването на различни перспективи за институционална и функционална независимост**

3. Преодоляване на партийното влияние и засилено участие на гражданския сектор при провеждане на избора на членовете на ВСС от парламентарната квота. Въвеждане на минимални стандарти, гарантиращи прозрачността на процедурата и провеждането на честен избор.

Смисълът конституционният законодател да предвиди значима част от изборните членове на ВСС да бъдат избирани от Народното събрание е да бъде предпазено управлението на съдебната власт от „капсулиране“, чрез изключителното съставяне на колективния орган от представители на магистратските съсловия. Дефинираните също на конституционно ниво изисквания за избираемост на членовете на ВСС предпоставят излъчваните от страна на НС да не бъдат представители на съответните политически сили, а да осигуряват участието на гражданското общество, на научните среди и на останалите юридически професии в управлението на съдебната власт. За да бъде гарантирано в пълна степен това, следва да бъдат уредени на законодателно ниво конкретни изисквания за липса на политическа обвързаност на кандидатите за членове на ВСС, избирани от НС, както и за участие на организации на гражданското общество в процеса на номиниране на такива кандидати.

4. Членовете на ВСС от квотата на съдиите и от квотата на прокурорите и следователите да се избират на преки избори (съответно - от общото събрание на съдиите в страната и от общо събрание на следователите и прокурорите) с таен вот.

Действащата сега система по чл. 20 - 23 ЗСВ, представляваща двустепенна система за избор на членове на съвета, разкрива редица недостатъци, тъй като не създава необходимата степен на отговорност и легитимност на избраните членове. Така ще се гарантира най-високо ниво на демократичност и представителност на избора. При организацията на избора следва да се предвидят стриктни правила и процедури, които да осигурят прозрачност на номинациите, събиране на надлежна информация и обсъждане на кандидатурите от общите събрания.

5. С цел укрепване на представителността и отговорността на изборните членове на Съвета, предлагаме да се разширят правомощията на общото събрание на съдиите и на общото събрание на прокурорите и следователите.

За да се гарантира автентично представителство на съдийската общност във ВСС, общите събрание да разполагат и със следните правомощия:

- да се свиква поне веднъж годишно, за да изслушва избраните членове за дейността им през изминалия период;
- да се провежда обсъждане на проекта за бюджет на съдебната власт, както и отчет за неговото изпълнение; обсъждания и решения по изключително важни въпроси за управлението на съдебната власт;
- по предложение на 1/10 от броя на всички съдии/прокурори/следователи да се свиква извънредно събрание, което да прави предложение за отзоваване на избран член на ВСС при констатирани изключително тежки нарушения и непригодност за продължаване на мандата.

Така предвидени, правомощията нямат пряк и задължителен ефект върху управлението на съдебната власт, но могат да служат за коректив и да придават допълнителна легитимност на решенията на ВСС.

6. Към съответната Колегия на ВСС да се създадат постоянни комисии по атестиране и по професионална етика, които да се състоят, съответно, само от съдии (за съдиите) и от прокурори (за прокурорите).

6.1. Важно е да бъде заложен принцип на централизирано атестиране от органа, който единствен може да го прави – ВСС. Така критериите ще бъдат прилагани еднозначно и дейността по атестиране ще бъде ясна и предсказуема.

Съставът на отделните комисии би следвало да бъде формиран, съответно, от съдии и от прокурори и следователи, командировани за определен (разумен) срок във ВСС при запазване на магистратския им статут и възнаграждение. При актуалната ситуация, помощните атестационни комисии се състоят от магистрати, за които дейността по атестиране се явява свръхнатоварване, поради което се пренебрегва и подценява, а оценяването се формализира. Трябва да се предвидят изисквания за атестиращите – положителна последна атестация, ранг минимум апелативен съдия, мотивация и високи професионални и морални качества. Номинирането на съдии/прокурори и следователи за членове на двете комисии по атестиране следва да бъде извършено от съответните техни общи събрания, които ще избират и членове на ВСС от съдебната квота. Така ще има по-голяма легитимност на номинациите, ще се укрепи статута на самите Общи събрания, а номинациите ще се предпазят от местни влияния.

6.2. Необходимо е да се отчете и тук различната роля на съдията и на прокурора, което води и до специфики с оглед на морални и етични стандарти. Следва в тази връзка, да бъде обсъдена възможността за разделяне на единния етичен кодекс на магистрата на Етичен кодекс за съдии и Етичен кодекс за прокурори и следователи. Важен елемент от уредбата на професионалната етика е и отпадането на обвързването на нарушение на етичния кодекс с налагането на дисциплинарно наказание.

6.3. Магистратите в двете етични комисии (за съдиите и за прокурорите и следователите) също следва да се номинират от съответните общи събрания и да се командирват от ВСС за определен срок при запазване на статута и възнагражденията им.

Подобряване на управлението на органите на съдебната власт

I. Реформа на управление на съдилищата - нова концепция за избор на административни ръководители и засилване на процесите на самоуправление, предвиждащи активното участие на редовите съдии във вземането на важни решения за системата.

1. Номиниране на кандидати/Избор за председатели на съдилищата от общо събрание на съдиите от съответния съдебен район

Потребността от действено преосмисляне на ролята на председателите на съдилищата, продължителността на мандата им и на реда, по който се избират, е несъмнена. Обусловена е от факта, че понастоящем те фактически не действат като „пръв сред равни“, така както повелява законът, а притежават властови ресурс, който определя доминиращата им роля и реалната заплаха от оказване на нерегламентирано влияние и натиск върху съдиите, а оттам – върху процеса на правораздаването. Така е, защото председателите действат в среда с неразрешени ключови проблеми, позволяваща им да се възползват от сериозните дефицити, които тя създава. Така, поради отсъствието на норма за натовареност, липсата на ясни критерии за кариерно израстване, извършването на командироване без никакви правила, пълната непоследователност и непредсказуемост в дисциплинарната практика на ВСС, редовият съдия е поставен в ситуация на уязвимост от председателя на съда. Безусловно е необходимо председателите на съдилищата да се ползват с доверието на професионалисти и личности с безупречен интегритет. Номинирането/Изборът на председатели на съдилищата от общото събрание на съответния съдебен район е и ефективна мярка за деконцентрация на нелегитимни центрове на неформална власт в съдебната система;

Идеята е вече обсъждана и с решение № 13 от 2002 г. на КС. Текстовете от ЗСВ със сходно съдържание са били обявени за противоконституционни. Предложението сега вариант обаче е адекватен на действителното състояние на актуалното развитие на обществените отношения, претърпели изменение за периода от изминалите десет години. Същевременно този вариант е съобразен с особеното мнение на съдиите Румен Янков, Тодор Тодоров и Пенка Томчева, които са подкрепили идеята председателите на съдилищата да бъдат предлагани за избор на ВСС от съдиите на съответния съд (виж. т. 6 от особеното им мнение). Отделно – предлаганото разрешение не влиза в колизия с цитираното конституционно решение, защото проблематиката, разгледана в него е дефинирана от различна изходна позиция и е разширен обхвата на съдиите от съдебния регион, които влизат в Общите събрания. Обявяването за противоконституционна на разпоредбата на чл. 28, ал. 1 ЗСВ е мотивирано със схващането, че основната конституционна функция на съдиите не е да решават кадрови въпроси.

Независимостта на съдиите и демократичното управление налагат възлагане на общото събрание на съдиите от съответните съдилища на правото да номинират председател на съда. Но тук трябва да бъде подчертано, че новите норми имат пряко отношение към независимостта на магистратите. Особена актуалност има следната мисъл от особеното мнение: “Съчетаването на административен и инстанционен контрол е пагубно за магистратурата. Видима е опасността едноличният ръководител да авансира политически угодни и юридически послушни магистрати от по-долни инстанции. Какви независими решения могат да се чакат от магистрат, чиято кариера и оттам заплащане зависи единствено от административния ръководител”.

Основният заряд на законодателното предложение се свежда до засилено подчертаване на демократичното самоуправление на съдебната система. Тъкмо в този смисъл се позоваваме и на особеното мнение в Решение № 13/2002 на КС. Въпреки различния обществен и законодателен контекст, важното е че предлаганото

правомощие на Общите събрания на съдилищата представлява важна гаранция за оформяне на демократична среда в съдилищата, както и за възпиране на единоначалието и непотизма в съдилищата.

Трябва да се подчертае изрично, че предлаганото изменение на чл. 173 ЗСВ съществено се отличава, от съдържането на текста, който е бил предмет на конституционен контрол по к.д. № № 17/2002 г. на КС.

На първо място, предложението касае само съдилищата, а не и прокуратурата и следствието, които поради специфичните особености на своята организация и структура налага и други решения за тяхното самоуправление.

На второ място, предлага се правото на номиниране на председатели на съдилища да имат не Общите събрания на съответните съдилища, а едно по-широко по своята представителност събрание на съдиите от съответния съдебен район.

По този начин се постигат две цели:

- съдиите пряко участват в процеса на управление на съдилищата и така се задълбочава демократизма и самоуправлението на общността;
- по-широкия състав на Общото събрание е гаранция за предпазване от местни влияния и манипулация на вота.

Същественото е, че предлаганото изменение по никакъв начин не ограничава и не лишава ВСС като единствен конституционен орган с кадрови правомощия в съдебната власт. Предвиждането на право на Общите събрания на съдилищата от съдебния район да номинират председатели на съдилища се съчетава със същото правомощие на председателите на горестоящия съд, като служи за баланс и възпиране.

- 2. Председателят на съда да предлага заместниците си с одобрение от общото събрание на съдиите.**
- 3. Общото събрание да определя натовареността на председателя на съда, неговите заместници и други съдии, натоварени с осъществяването на организационни или обществени функции.**
- 4. Изрично да се уреди правомощието на общото събрание на върховните съдилища да определят специализацията по отделения.**

II. Ясно дефиниране на управление на модела на прокуратурата при зачитане на два особено значими фактора - провала в преследването на престъпността по високите етажи на властта и значимите икономически интереси (който се нуждае от задълбочен професионален анализ) и очертаните системни и структурни проблеми, изводими от решенията на ЕСПЧ

- 1. Определяне на ролята и отговорността на главния прокурор и на механизмите за неговата отчетност**
- 2. Гаранции за недопускане на нелегитимни политически и икономически влияния в работата на прокуратурата**
- 3. Дефиниране на модела на прокурорската независимост и отчетност, както във вътрешната йерархия на отделните прокуратури, така и по отношение на всеки прокурор по конкретните дела, по които работи**

4. Изработване на специфични, различни от тези за съдиите, критерии за отчитане на ефективността на прокурорската работа, показателите за атестиране и дисциплинарните мерки спрямо прокурорите, методология за регулиране на натовареността им.

Реформа на статута на съдиите, прокурорите и следователите в аспекта на:

1. Атестиране, повишаване в длъжност и дисциплиниране на съдиите, прокурорите и следователите по начин, култивиращ тяхната компетентност, независимост и интегритет чрез фокусиране върху обективно отчитане на качеството на резултатите от работата им по същество

Провеждане на централизирани конкурси като важна предпоставка за изграждане на единни критерии и стандарти за кариерното израстване на съдиите и прокурорите.

Това е начинът да се избегне влиянието на личните обвързаности и зависимости, които съществуват в отделните съдебни райони. Като върховен кадрови орган на съдебната власт ВСС има задължението да създаде и проведе максимално открита, прозрачна и обективна процедура за повишаване на магистратите. Регионализирането на конкурсите омаловажава ролята на ВСС като кадрови орган и намалява възможностите му да управлява реално и ефективно процеса на кадровото развитие на магистратите. Основателни са опасенията от задълбочаване на местни практики и капсулиране на отделните съдебни райони.

Определяне на членовете на конкурсните комисии в зависимост от съответната материя

Участието в комисии на магистрати, придобили статут на несменяемост и с много добра оценка от последната атестация по списък, одобрен от общото събрание на съответната колегия на ВКС, а за административните съдии – ВАС.

Подобни изисквания създават гаранции, че нивото на професионализъм у персоналните членове на комисии ще е такова, че да доведе до обективно, адекватно и легитимно оценяване на конкуриращите се.

1.4. Утвърждаване на атестациите и на анализа на всички постановени от магистрата актове като решаващ фактор за оценката на качеството от работата му по същество.

2. Регулиране на натовареността на отделните органи и на работещите в тях съобразно изработена от ВСС допустима справедлива норма за индивидуална натовареност, така че да е обективно възможно разглеждане на делата в разумен срок
3. Гарантиране на достатъчно и независимо от усмотрението на административните органи заплащане на труда
4. Създаване на законов регламент в раздела за дисциплинарната отговорност, предвиждащ дисциплинарната процедура да се провежда пред Върховния касационен съд, който да е единствено компетентният за налагане на дисциплинарни наказания на магистратите.

Съобразно сега действащата уредба ВСС работи като орган, съвместяващ функциите по „повдигане на обвинение“ срещу магистрати и решаването по същество на същото това обвинение. Членовете на съвета участват едновременно при решаването на въпроса за възбуждане на дисциплинарно производство (включително и вземайки предварително становище по същество и предлагайки наказание), а после и при този дали е извършено дисциплинарно нарушение и какво да бъде наказанието, тоест действат и като обвинители, и като решаващ орган. Това положение е изцяло несъвместимо с един от основните правни принципи, че обвинението следва да бъде разгледано от независим орган и в никой случай – от този, който го повдига.

Тези принципни аргументи са застъпени в множество препоръки, мнения и становища:

Становище № 3 (2002) на КЕС, с релевантни препратки към Основните принципи на ООН; Принцип VI на Препоръка № R (94) 12

„Т. 68. КЕС счита, че процедурите, довеждащи до възбуждане на дисциплинарно производство трябва да бъдат определени по-точно. КЕС предлага страните да помислят за създаване на специален орган или лице във всяка страна, който да отговаря за приемане на оплаквания, да осигурява представителство на засегнатия съдия и да решава в светлината на оплакванията дали има достатъчно основание да започне дисциплинарен процес срещу съдията и в такъв случай да предаде делото на дисциплинарните органи.

69. Следващият въпрос (iii) е: от кого и как трябва да бъдат вземани решения по дисциплинарните дела? Цял раздел от Основните принципи на ООН е посветен на дисциплинарните наказания, временното преустановяване на дейността и отстраняването от длъжност. В член 17 се признава “правото на справедливо изслушване” на съдите. Съгласно член 19 “всички дисциплинарни (...) производства се решават съгласно установените стандарти за поведение на съдиите”. И накрая, в член 20 се посочва принципът, че “решения по дисциплинарни дела, дела за временно преустановяване на дейността или отстраняване от длъжност трябва да подлежат на независим преглед”. На Европейско равнище са дадени основни насоки в Принцип VI на Препоръка № R (94) 12, където се препоръчва дисциплинарни мерки да се вземат от “специален компетентен орган, чиято задача е да прилага всякакви дисциплинарни санкции и мерки, когато те не са наложени от съд, и чиито решения трябва да се контролират от висшестоящ съдебен орган или самият той да е върховен съдебен орган” и в този контекст съдиите трябва да разполагат със защита, най-малко равна на тази, предвидена в член 6.1. на Европейската конвенция за защита правата на човека. Освен това в тази връзка КЕС подчертава, че дисциплинарните мерки включват всякакви мерки, отразяващи се неблагоприятно на статута или кариерата на съдията, включително преместване в друг съд, изгубване на правото за повишаване или глоби.

71. КЕСЕС вече изрази мнение, че дисциплинарно дело срещу който и да е съдия трябва да бъде решавано от независим орган (или “трибунал”), чиито работни процедури гарантират пълни права на защита – виж точка 60 (b) на Становище № 1 (2001) на КЕСЕС относно стандартите за независимост на съдебната власт и несменяемостта на съдиите. КЕСЕС счита също така, че органът, който отговаря за назначаването на такъв трибунал може и трябва да бъде независим орган (със значително представителство на съдии, избрани демократично от други съдии), който, както КЕСЕС препоръчва в точка 46 на своето първо становище, трябва да отговаря общо за назначаването на съдии. Това по никакъв начин не изключва включването в състава на дисциплинарния трибунал на други лица освен съдии (като по този начин се предотвратява опасността на корпоратизъм), винаги обаче при условие, че тези други лица не са членове на законодателната власт, правителството или администрацията.

72. В някои страни, първоинстанционният дисциплинарен орган е най-висшият съдебен орган (Върховният съд). КЕСЕС счита, че организацията на дисциплинарното производство във всяка страна трябва да бъде такава, че да разрешава обжалване на решението на първоинстанционния дисциплинарен орган (независимо дали той самият е орган, трибунал или съд) пред съд.”